

VTV:n tarkastuskertomukset sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä sähköisten palvelujen toimintavarmuuden ohjauksesta

Pasi Tervasmäki, Pirkko Lahdelma ja Mika Häkkinen
Valtiontalouden tarkastusvirasto

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan
neuvottelukunnan kokous 22.11.2017

**Kaikki VTV:n tarkastukset
liittyvät riskienhallintaan ja
tukevat hyvää hallintoa**

Tuoreita riskienhallinnan menettelyjä käsitteleviä tarkastuksia

- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila valtionhallinnossa
 - Laillisuustarkastus 24.10.2016–26.9.2017
- (1) Sähköisten palveluiden toimintavarmuuden ohjaus,
(2) Kybersuojauksen järjestäminen
 - Kaksi toisiaan täydentävää tuloksellisuustarkastusta 28.9.2016–10.10.2017, jotka liittyvät laajempaan teemaan ”Tietoyhteiskunnan toimintavarmuuden ja turvallisuuden varmistaminen”
- Valtionhallinnon riskienhallinta ja toimintojen jatkuvuus
 - Tuloksellisuustarkastus 6.10.2017– 11/2018

Sisäisen valvonnan ja
riskienhallinnan tila
valtionhallinnossa

Mitä tarkastettiin?

- Tarkastus perustuu tarkastusviraston viime vuosien valtionhallinnon sisäistä valvontaa koskeviin tarkastuksiin, annettuihin lausuntoihin ja asiantuntijatoimintaan.
- Lisäksi tarkastuksen yhteydessä selvitettiin kirjanpitoyksiköiden johdon ja sisäisen tarkastuksen näkemyksiä sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumasta ja sisäisen tarkastuksen toiminnasta.

Tarkastuskysymykset

- Tarkastuksen pääkysymyksenä oli selvittää, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty valtionhallinnossa.
- Tarkastuksen tavoitteena oli muodostaa kokonaiskuva sisäisen valvonnan ja siihen kuuluvan riskienhallinnan järjestämisestä valtionhallinnossa. Tarkastuksen alakysymykset liittyivät:
 1. sisäisen valvonnan ja siihen kuuluvan riskienhallinnan säädöksiin,
 2. sisäisen valvonnan ohjaukseen sekä
 3. sisäisen valvonnan järjestelyihin kirjanpitoyksiköissä ja
 4. palvelukeskuksessa.

Sisäinen valvonnan ja riskienhallinnan tulisi olla kiinteä osa toiminnan suunnittelua, uudistamista ja lainsäädännön kehittämistä. Sisäinen valvonta mahdollistaa [valtionhallinnon] tuottavuuskehitystä.

7

- Valtiovarainministeriön, Valtiokonttorin ja valtiovarain controller -toiminnon olisi tarpeen kiinnittää nykyistä enemmän huomiota sisäisen valvonnan toimivuuteen ja sen järjestämiseen valtion taloudenhoidon kattavana kokonaisuutena.

Talousarviolain 24 b §:ssä ei ole mahdollisesti riittävän hyvin huomioitu konsernipalveluja tuottavien vastuuta sisäisestä valvonnasta?

8

Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumat ovat vakiintuneet osaksi kirjanpitoyksiköiden johtamisprosessia.

9

Sähköisten palvelujen
toimintavarmuuden ohjaus
&
Kybersuojauksen
järjestäminen

10

Mitä tarkastettiin?

Sähköisten palvelujen toimintavarmuuden ohjaus

- Tavoitteena oli varmistaa, että ohjausjärjestelmä varmistaa julkisen hallinnon sähköisten palvelujen edellyttämän toimintavarmuuden ja oikea-aikaisen saatavuuden.
- Tarkastus rajattiin sähköisten palvelujen toimintavarmuuden ja jatkuvuuden turvaamiseen tähtääviin hallinnollisiin toimiin. Tarkastuksessa ei arvioitu teknisten ratkaisujen toimivuutta.

Kybersuojauksen järjestäminen

- Tavoitteena oli selvittää, onko valtionhallinnon kybersuojaus järjestetty vaikuttavasti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla.
 - Kybersuojauksella tarkoitetaan palvelujen ja järjestelmien suojaamista vihamielisiä, tietotekniikan keinoin tehtäviä toimia vastaan.
- Tarkastus keskittyi siihen, miten valtionhallinnon kybersuojausta ohjataan, hallitaan ja johdetaan. Tarkastuksen ulkopuolelle rajattiin hallinnon turvallisuusverkkotoiminta (TUVE), keskusrikospoliisin kyberkeskus, suojelupoliisi ja Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskuksen kyberosasto.

Tarkastuskohteet

Sähköisten palvelujen toimintavarmuutta ohjaavat viranomaiset:

- valtioneuvoston kanslia (VNK),
- valtiovarainministeriö (VM),
- liikenne- ja viestintäministeriö (LVM)
- oikeusministeriö (OM) oman hallinnonalansa ohjaajana
- Viestintävirasto

Ohjauksen toimivuutta arvioitiin seuraavissa viranomaisissa:

- VNK ja valtioneuvoston hallintoyksikkö (VNHY),
- Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori,
- Väestörekisterikeskus (VRK),
- Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi,
- ulosottolaitos sekä OM:n hallinnonalan ICT-palvelukeskus Oikeusrekisterikeskus (ORK)
- Viestintävirasto

Tarkastuskysymykset

- Sähköisten palvelujen toimintavarmuuden ohjaus
 - Ohjataan julkisen hallinnon sähköisten palveluiden toimintavarmuutta ja jatkuvaa saatavuutta tuloksellisesti?
 - Onko viranomainen huolehtinut sähköisten palveluidensa toimintavarmuudesta ja häiriötilanteisiin varautumisesta toiminnan tarpeita vastaavalla tavalla?
- Kybersuojauksen järjestäminen
 - Onko kybersuojausta organisoitaessa huomioitu riittävästi taloudellinen näkökulma?
 - Tukeeko kyberturvallisuuden tilannekuva järjestelmien kybersuojausta?
 - Onko reagointikyky kyberloukkauksiin riittävä?

Valtiovarainministeriön eri osastojen ja yksiköiden tulisi jatkaa riskienhallinnan ja tietohallinnon ohjaustoimien koordinointia ja yhteensovittamista.

Tarvitaan riskienhallinnan
puitteet ja käytännöt myös
hallinnonala- ja valtiotasolle
erilaiset käyttötarpeet
huomioiden.

15

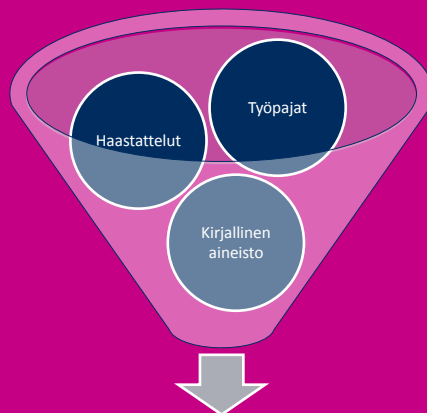
Valtionhallinnon
riskienhallinta ja toimintojen
jatkuvuus

16

Onko valtion riskienhallinnassa ja jatkuvuuden varmistamisessa varauduttu riittävästi toiminnan turvaamiseen normaaliolojen poikkeustilanteissa?

17

Tarkastuksen aloitus, lokakuu 2017

Tarkastuskertomusluonnos, elokuu 2018

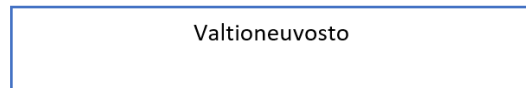
18

Tarkastelun näkökulmat

Riskienhallinnan ja
jatkuvuudenhallinnan
kokonaisuus valtiotasolla

Ministeriöiden rooli ja
ohjaus hallinnonalan
jatkuvuudenhallinnassa

Virastojen periaatteet ja
menettelyt
jatkuvuudenhallinnassa

19

Kiitos!

Pasi Tervasmäki
johtava tilintarkastaja
Pirkko Lahdelma
johtava tuloksellisuustarkastaja
Mika Häkkinen
ylitarkastaja

Valtiontalouden tarkastusvirasto

etunimi.sukunimi@vtv.fi
www.vtv.fi
www.vaalirahoitus.fi
@VTV_fi

